

Ιωάννα Ντουκάκη
Επιθεωρητής Βιολογικών Προϊόντων
TUV AUSTRIA HELLAS

Ιωάννα Ντουκάκη

Πιστοποιήσεις Αγροτικών Προϊόντων

Η βιολογική παραγωγή είναι ένα συνολικό σύστημα διαχείρισης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και της παραγωγής τροφίμων, το οποίο συνδυάζει βέλτιστες πρακτικές για το περιβάλλον και την αλλαγή του κλίματος, υψηλό βαθμό βιοποικιλότητας, τη διατήρηση των φυσικών πόρων και την εφαρμογή υψηλού επιπέδου προτύπων στη μεταχείριση των ζώων και υψηλού επιπέδου προτύπων παραγωγής που ανταποκρίνονται στη ζήτηση, από αυξανόμενο αριθμό καταναλωτών, προϊόντων που παράγονται με φυσικές ουσίες και διεργασίες. Ως εκ τούτου, η βιολογική παραγωγή επιτελεί διττό κοινωνικό ρόλο, αφενός τροφοδοτώντας μια συγκεκριμένη αγορά που καλύπτει την καταναλωτική ζήτηση βιολογικών προϊόντων και, αφετέρου, προσφέροντας δημόσια διαθέσιμα αγαθά που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στην καλή μεταχείριση των ζώων, καθώς και στην αγροτική ανάπτυξη.

Η βιολογική παραγωγή επιδιώκει τους ακόλουθους γενικούς στόχους:

- α) να συμβάλει στην προστασία του περιβάλλοντος και του κλίματος,
- β) να διατηρήσει τη μακροχρόνια γονιμότητα των εδαφών,
- γ) να συμβάλει σε υψηλό επίπεδο βιοποικιλότητας,
- δ) να συμβάλει σημαντικά σε ένα μη τοξικό περιβάλλον,
- ε) να συμβάλει σε υψηλού επιπέδου πρότυπα σχετικά με τις συνθήκες διαβίωσης των ζώων και, ειδικότερα, να ικανοποιεί τις ιδιαίτερες ανάγκες συμπεριφοράς των διάφορων ειδών ζώων,
- στ) να προωθήσει τους βραχείς διαύλους διανομής και την τοπική παραγωγή στις διάφορες περιοχές της Ένωσης,
- ζ) να ενθαρρύνει τη διατήρηση των σπάνιων και αυτόχthonων φυλών που απειλούνται με εξαφάνιση,
- η) να συμβάλει στην ανάπτυξη της προμήθειας φυτικού γενετικού υλικού προσαρμοσμένου στις ειδικές ανάγκες και επιδιώξεις της βιολογικής γεωργίας,
- θ) να συμβάλει σε υψηλό επίπεδο βιοποικιλότητας, ιδίως με τη χρήση ποικίλου φυτικού γενετικού

- υλικού, όπως βιολογικού ετερογενούς υλικού και βιολογικών ποικιλιών τα οποία είναι κατάλληλα για τη βιολογική παραγωγή,
- ι) να προωθήσει την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων βιολογικής αναπαραγωγής φυτών με στόχο τη συμβολή στην ανάπτυξη ευνοϊκών οικονομικών προοπτικών για τον βιολογικό τομέα.

Η βιολογική παραγωγή αποτελεί σύστημα αειφόρου διαχείρισης το οποίο βασίζεται στις ακόλουθες γενικές αρχές:

- α) το σεβασμό προς τα συστήματα και τους κύκλους της φύσης και διατήρηση και βελτίωση της κατάστασης του εδάφους, του νερού και του αέρα, της υγείας των φυτών και των ζώων, και της ισορροπίας μεταξύ αυτών·
- β) τη διατήρηση στοιχείων του φυσικού τοπίου όπως χώρων φυσικής κληρονομιάς
- γ) την υπεύθυνη χρήση των ενεργειακών και των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος, οι οργανικές ύλες και ο ατμοσφαιρικός αέρας·
- δ) την παραγωγή ευρείας ποικιλίας τροφίμων υψηλής ποιότητας και άλλων γεωργικών προϊόντων και προϊόντων υδατοκαλλιέργειας που να ανταποκρίνεται στην καταναλωτική ζήτηση για προϊόντα παραγόμενα με διεργασίες που δεν βλάπτουν το περιβάλλον, την ανθρώπινη υγεία, την υγεία των φυτών και των ζώων και τις συνθήκες διαβίωσής τους·
- ε) την εξασφάλιση της ακεραιότητας της βιολογικής παραγωγής σε όλα τα στάδια της παραγωγής, μεταποίησης και διανομής των τροφίμων και των ζωοτροφών·
- στ) τον κατάλληλο σχεδιασμό και διαχείριση των βιολογικών διεργασιών βάσει οικολογικών συστημάτων και χρησιμοποιώντας φυσικούς πόρους στο εσωτερικό του συστήματος διαχείρισης, χρησιμοποιώντας με μεθόδους που:
 - i) χρησιμοποιούν ζώντες οργανισμούς και μηχανικές μεθόδους παραγωγής·
 - ii) εφαρμόζουν εδαφικές φυτοκαλλιέργειες και ζωική παραγωγή σχετική με τη γη ή υδατοκαλλιέργειες οι οποίες είναι σύμφωνες με την αρχή της αειφόρου εκμετάλλευσης των υδάτινων πόρων·
 - iii) αποκλείουν τη χρήση ΓΤΟ και προϊόντων που παράγονται από ΓΤΟ και προϊόντα που παράγονται με ΓΤΟ, εξαιρουμένων των κτηνιατρικών φαρμακευτικών προϊόντων·
 - iv) βασίζονται σε εκτίμηση του κινδύνου και στη χρήση μέτρων προφύλαξης και προληπτικών μέτρων, εφόσον απαιτείται·
- ζ) τον περιορισμό της χρήσης εξωτερικών εισροών· όταν οι εξωτερικές εισροές είναι απαραίτητες, ή ελλείψει των κατάλληλων πρακτικών και μεθόδων διαχείρισης που αναφέρονται στο στοιχείο στ), οι εξωτερικές εισροές περιορίζονται σε:

- i) εισροές από τη βιολογική παραγωγή: όσον αφορά το φυτικό αναπαραγωγικό υλικό προτεραιότητα δίδεται σε επιλεγμένες ποικιλίες λόγω της ικανότητάς τους να ικανοποιούν τις ειδικές ανάγκες και στοχεύσεις της βιολογικής γεωργίας·
- ii) φυσικές ουσίες ή ουσίες που παράγονται με φυσικό τρόπο·
- iii) ανόργανα λιπάσματα χαμηλής διαλυτότητας·
- η) την προσαρμογή της διαδικασίας παραγωγής, όπου συντρέχει περίπτωση, προσαρμογή, στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού με βάση την υγειονομική κατάσταση, τις περιφερειακές διαφορές οικολογικής ισορροπίας, κλιματικές διαφορές και τις τοπικές συνθήκες, τα στάδια ανάπτυξης και τις ειδικές κτηνοτροφικές πρακτικές·
- θ) τον αποκλεισμό σε ολόκληρη την αλυσίδα βιολογικών τροφίμων της κλωνοποίησης ζώων, της εκτροφής ζώων με τεχνητή πολυπλοειδία και της χρήσης ιοντίζουσας ακτινοβολίας·
- ι) τη διατήρηση υψηλού επιπέδου συνθηκών διαβίωσης των ζώων, ανταποκρινόμενου στις ιδιαίτερες ανάγκες των συγκεκριμένων ειδών.

Όσον αφορά στις γεωργικές δραστηριότητες και την υδατοκαλλιέργεια, η βιολογική παραγωγή βασίζεται ειδικότερα στις ακόλουθες ειδικές αρχές:

- α) τη διατήρηση και βελτίωση της ζωής που φιλοξενεί το έδαφος και της φυσικής γονιμότητας, της σταθερότητας της συγκράτησης νερού και της βιοποικιλότητας του εδάφους, αποτροπή και καταπολέμηση της απώλειας οργανικών υλών, της συμπίεσης και της διάβρωσης του εδάφους και καλλιέργεια των φυτών πρωτίστως μέσω του εδαφικού οικοσυστήματος·
- β) τον περιορισμό της χρήσης μη ανανεώσιμων πόρων και εξωτερικών εισροών στο ελάχιστο·
- γ) την ανακύκλωση των αποβλήτων και των παραπροϊόντων ζωικής και φυτικής προέλευσης με τη χρήση τους ως εισροής στη φυτική και τη ζωική παραγωγή·
- δ) τη διατήρηση της υγείας των φυτών με προληπτικά μέτρα, ιδίως με την επιλογή κατάλληλων ειδών, ποικιλιών ή ετερογενών υλικών ανθεκτικών στους επιβλαβείς οργανισμούς και τις ασθένειες, κατάλληλης αμειψισποράς, μηχανικών και φυσικών μεθόδων και με την προστασία των φυσικών εχθρών των επιβλαβών οργανισμών·
- ε) τη χρήση σπόρων και ζώων με μεγάλο βαθμό γενετικής ποικιλομορφίας, αντοχή στις ασθένειες και μακροβιότητα·
- στ) την επιλογή φυτικών ποικιλιών, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των ειδικών συστημάτων βιολογικής παραγωγής, με εστίαση στη γεωπονική απόδοση, την αντοχή στις ασθένειες, την προσαρμογή σε ποικίλες τοπικές εδαφικές

Παρουσίαση

Video

- και κλιματικές συνθήκες και τον σεβασμό στους φυσικούς αναστολές διασταύρωσης
- ζ) τη χρήση βιολογικού φυτικού αναπαραγωγικού υλικού, όπως φυτικού αναπαραγωγικού υλικού βιολογικού ετερογενούς υλικού και βιολογικών ποικιλιών κατάλληλων για τη βιολογική παραγωγή· η) την παραγωγή βιολογικών ποικιλιών μέσω φυσικής αναπαραγωγικής ικανότητας και επικέντρωσης στη συγκράτηση εντός των φυσικών αναστολών διασταύρωσης·
- η) τη δυνατότητα των γεωργών να χρησιμοποιούν φυτικό αναπαραγωγικό υλικό που προέρχεται από την εκμετάλλευσή τους προκειμένου να προωθηθούν γενετικοί πόροι προσαρμοσμένοι στις ειδικές συνθήκες της βιολογικής παραγωγής·
- θ) την επιλογή φυλών των ζώων, με γνώμονα τον υψηλό βαθμό γενετικής ποικιλομορφίας, την ικανότητα προσαρμογής των ζώων στις τοπικές συνθήκες, την αναπαραγωγική τους αξία, τη μακροβιότητά τους, τη ζωτικότητα τους και την αντοχή τους σε ασθένειες ή προβλήματα υγείας·
- ι) τη ζωική παραγωγή προσαρμοσμένη στην εκμετάλλευση και τη γη·
- ια) την εφαρμογή κτηνοτροφικών πρακτικών που ενισχύουν το ανοσοποιητικό σύστημα και τους φυσικούς μηχανισμούς άμυνας κατά των ασθενειών, περιλαμβανομένης τακτικής άσκησης και πρόσβασης σε υπαίθριους χώρους και σε βοσκοτόπους·
- ιβ) τη σίτιση των ζώων με βιολογικές ζωτροφές αποτελούμενες από συστατικά που είναι προϊόντα βιολογικής παραγωγής και από φυσικές ουσίες μη γεωργικής προέλευσης·
- ιγ) την παραγωγή βιολογικών κτηνοτροφικών προϊόντων από ζώα τα οποία, καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους, από τη γέννηση ή την εκκόλαψη τους, έχουν εκτραφεί σε βιολογικές εκμεταλλεύσεις·
- ιδ) τη διαφύλαξη της υγείας του υδάτινου περιβάλλοντος και της ποιότητας του περιβάλλοντος υδατικού και χερσαίου οικοσυστήματος·
- ιε) σίτιση των υδρόβιων οργανισμών με ζωτροφές που είναι προϊόντα αειφόρου εκμετάλλευσης της αλιείας σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 ή με βιολογικές ζωτροφές αποτελούμενες από γεωργικά συστατικά που είναι προϊόντα βιολογικής παραγωγής, περιλαμβανομένης της βιολογικής υδατοκαλλιέργειας, και από φυσικές ουσίες μη γεωργικής προέλευσης·
- ιστ) την αποφυγή οποιασδήποτε διακινδύνευσης ειδών που παρουσιάζουν ενδιαφέρον από πλευράς διατήρησης που ενδέχεται να προκύψει από τη βιολογική παραγωγή

Όσον αφορά στη παραγωγή μεταποιημένων βιολογικών τροφίμων βασίζεται ειδικότερα στις

ακόλουθες ειδικές αρχές:

- α) την παραγωγή βιολογικών τροφίμων από βιολογικά γεωργικά συστατικά·
- β) τον περιορισμό της χρήσης προσθέτων τροφίμων και μη βιολογικών συστατικών που έχουν κυρίως τεχνολογικές λειτουργίες και λειτουργίες επί των αισθήσεων καθώς και μικροθρεπτικών στοιχείων και τεχνολογικών βοηθημάτων, ώστε να χρησιμοποιούνται στον ελάχιστο δυνατό βαθμό και μόνον όταν υφίσταται ουσιώδης τεχνολογική ανάγκη ή για συγκεκριμένους διατροφικούς σκοπούς·
- γ) τον αποκλεισμό ουσιών και μεθόδων μεταποίησης που μπορούν να παραπλανήσουν ως προς την πραγματική φύση του προϊόντος·
- δ) την προσοχή κατά τη μεταποίηση των βιολογικών τροφίμων, κατά προτίμηση χρησιμοποιώντας βιολογικές, μηχανικές και φυσικές μεθόδους·
- ε) τον αποκλεισμό τροφίμων που περιέχουν ή αποτελούνται από τεχνολογικά επεξεργασμένα νανοϋλικά

Περίοδο Μετατροπής

Η περίοδος μετατροπής αρχίζει το νωρίτερο όταν ο γεωργός ή η επιχείρηση κοινοποιήσουν τη δραστηριότητά τους στις αρμόδιες αρχές στο κράτος μέλος εντός του οποίου ασκούν τη δραστηριότητά τους και εντός του οποίου η εκμετάλλευσή του εν λόγω γεωργού ή της εν λόγω επιχείρησης υπόκειται στο σύστημα ελέγχου Καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου μετατροπής, εφαρμόζουν όλους τους κανόνες βιολογικής παραγωγής που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό,

Για να μπορούν τα φυτά και τα φυτικά προϊόντα να θεωρηθούν ως βιολογικά, οι κανόνες παραγωγής του παρόντος κανονισμού πρέπει να έχουν εφαρμοστεί στα αγροτεμάχια κατά τη διάρκεια περιόδου μετατροπής τουλάχιστον δύο ετών πριν από τη σπορά ή, στην περίπτωση λιβαδιών ή πολυετών καλλιεργειών χορτονομής, για περίοδο τουλάχιστον δύο ετών πριν από τη χρήση τους ως βιολογικών ζωτροφών ή, στην περίπτωση πολυετών καλλιεργειών εκτός της χορτονομής, για περίοδο τουλάχιστον τριών ετών πριν από την πρώτη συγκομιδή βιολογικών προϊόντων.

Οι περίοδοι μετατροπής για κάθε επιμέρους είδος ζωικής παραγωγής έχουν ως ακολούθως:

- α) 12 μήνες στην περίπτωση των βοοειδών και ιπποειδών κρεατοπαραγωγής, και σε κάθε περίπτωση, όχι λιγότερο από τα τρία τέταρτα της ζωής τους·
- β) έξι μήνες στην περίπτωση των προβατοειδών, αιγοειδών και χοιροειδών και των ζώων γαλακτοπαραγωγής·
- γ) 10 εβδομάδες για τα πουλερικά κρεατοπαραγωγής, εκτός από τις πάπιες Πεκίνου, τα οποία

έχουν εισαχθεί πριν από την τρίτη ημέρα της ζωής τους·

- δ) επτά εβδομάδες για τις πάπιες Πεκίνου που έχουν εισαχθεί πριν από την τρίτη ημέρα της ζωής τους·
- ε) έξι εβδομάδες για τα πουλερικά ωοπαραγωγής, που έχουν εισαχθεί πριν από την τρίτη ημέρα της ζωής τους·
- στ) 12 μήνες για τις μέλισσες. Κατά την περίοδο μετατροπής, το κερύ αντικαθίσταται με κερύ που προέρχεται από βιολογική μελισσοκομία. Ωστόσο, επιτρέπεται η χρησιμοποίηση μη βιολογικού κεριού μελισσών:
- i) όταν το κερύ μελισσών βιολογικής εκτροφής δεν είναι διαθέσιμο στην αγορά,
- ii) όταν αποδεικνύεται ότι το κερύ δεν έχει μολυνθεί από προϊόντα ή ουσίες που δεν έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή και
- iii) υπό την προϋπόθεση ότι το κερύ προέρχεται από το κάλυμμα, ζ) τρεις μήνες για τα κουνέλια,
- iii) 12 μήνες για τα ελαφοειδή

Κανόνες παραγωγής για τα μεταποιημένα τρόφιμα

Επιπλέον των γενικών κανόνων παραγωγής που θεσπίζονται στα άρθρα 9, 11 και 16, οι κανόνες που θεσπίζονται στο παρόν μέρος εφαρμόζονται στη βιολογική παραγωγή μεταποιημένων τροφίμων.

1. Γενικές απαιτήσεις για την παραγωγή μεταποιημένων τροφίμων 1.1. Πρόσθετα τροφίμων, τεχνολογικά βοηθήματα και άλλες ουσίες και συστατικά που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία τροφίμων και κάθε εφαρμοζόμενη μέθοδος επεξεργασίας, όπως ο καπνισμός, συμμορφώνονται με τις αρχές της ορθής πρακτικής κατά την παραγωγή (1). 1.2. Οι επιχειρήσεις παραγωγής μεταποιημένων τροφίμων καθιερώνουν και επικαιροποιούν τις ενδεδειγμένες διαδικασίες βάσει συστηματικού εντοπισμού των κρίσιμων σταδίων μεταποίησης

Για τη σύνθεση των μεταποιημένων βιολογικών τροφίμων ισχύουν οι ακόλουθοι όροι:

- α) το προϊόν παράγεται κυρίως από γεωργικά συστατικά ή τα προϊόντα που προορίζονται για χρήση ως τρόφιμα τα οποία απαριθμούνται στο παράρτημα Ι' του Κανονισμού με σκοπό να καθοριστεί κατά πόσον ένα προϊόν παράγεται κυρίως από τα προϊόντα αυτά, δεν λαμβάνονται υπόψη το προστιθέμενο νερό και αλάτι·
- β) βιολογικό συστατικό δεν επιτρέπεται να συνυπάρχει με το ίδιο συστατικό σε μη βιολογική μορφή·
- γ) συστατικό υπό μετατροπή δεν επιτρέπεται να συνυπάρχει με το ίδιο συστατικό σε βιολογική ή μη βιολογική μορφή

Η παρασκευή μεταποιημένων βιολογικών προϊόντων, προϊόντων υπό μετατροπή και μη βιολογικών προϊόντων διαχωρίζονται η μία από την άλλη χρονικά ή τοπικά. Όταν στην εξεταζόμενη μονάδα παρασκευής παρασκευάζονται ή αποθηκεύονται, υπό οποιονδήποτε συνδυασμό, βιολογικά, υπό μετατροπή και μη βιολογικά προϊόντα, η επιχείρηση:

- α) ενημερώνει σχετικά την αρχή ελέγχου ή τον φορέα ελέγχου·
- β) πραγματοποιεί τις εργασίες αδιάκοπα μέχρι να ολοκληρωθεί η σειρά παραγωγής, χωριστά σε τόπο ή σε χρονική στιγμή από παρόμοιες εργασίες οι οποίες πραγματοποιούνται σε οποιοδήποτε άλλο είδος προϊόντος (βιολογικό, υπό μετατροπή ή μη βιολογικό)·
- γ) αποθηκεύει τα βιολογικά προϊόντα, τα προϊόντα υπό μετατροπή και τα μη βιολογικά προϊόντα, πριν και μετά τις εργασίες, σε χωριστό τόπο ή χρόνο τα μεν από τα δε·
- δ) τηρεί ενημερωμένο μητρώο όλων των εργασιών και των ποσοτήτων που υποβλήθηκαν σε επεξεργασία·
- ε) λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλιστεί η ταυτοποίηση των παρτίδων και να αποτρέπονται οι προσμίξεις ή ανταλλαγές μεταξύ βιολογικών, υπό μετατροπή και μη βιολογικών προϊόντων·
- στ) πραγματοποιεί εργασίες σε βιολογικά προϊόντα ή προϊόντα υπό μετατροπή μόνο μετά τον ενδεδειγμένο καθαρισμό του εξοπλισμού παραγωγής.

Το λογότυπο βιολογικής παραγωγής της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι σύμφωνο με το ακόλουθο υπόδειγμα

Για πληροφορίες όσον αφορά τον Κανονισμό 848/18:

<https://www.minagric.gr/for-farmer-2/biologikgeorgiaktinotrofia>

Στη διάθεση σας για οποιαδήποτε επιπλέον διευκρίνιση:

Ντουκάκη Ιωάννα: τηλέφωνο: 6948896841 και e-mail:ioanna.ntoukaki@tuv.at